ލެޖިސްލޭޓިވް އެންޑް ރިސަރޗް ޑިޕާޓްމަންޓް | ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

ޖއ/2021/19/ރ-24

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ޖުޑީޝަލް ކޮމިޓީ

ކުރީގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލީ ވަހީދުގެ މައްޗަށް ކުރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުނު ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކޮށްފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 4 މެންބަރުން ސޮއިކުރައްވައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓު

ރިޕޯޓު ނަންބަރު: M19/JD/2021/02

23 މާރިޗު 2021

ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީ

މި ކޮމިޓީ އުފައްދަވާފައިވަނީ 11 ޖޫން 2019 ގައި ބޭއްވި، 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 6 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންކަން ދިރާސާކުރުމާއި، ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ބަދަލުތައް ގެނައުމާއި، އެކަން ޤާނޫނުތަކާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާއި، ޝަރުޢީ ދާއިރާއާ ގުޅުންހުރި ބިލުތައް ދިރާސާކޮށް، ފާސްކުރަން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރިޕޯޓުކޮށްދިނުން އަދި ހުށަހެޅުން ހިމެނެއެވެ.

މީގެއިތުރުން، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުން އުފައްދާފައިވާ މިނިވަން މުއައްސަސާތައް މުސްތަގިއްލު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 121 ވަނަ މާއްދާއިން މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައިވާ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގައި ތިބި މެންބަރުންނާއި މުސްތަގިއްލު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި ތިބި ފަރާތްތަކަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް ދިރާސާކުރުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޢާންމުންނާއި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، އެ ކަންކަމަށް އެކުލަވާލާ އިސްލާހުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ލަފާދިނުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުތައް އެ މުއައްސަސާތައް ހިންގާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދައި، ސިފަކުރުން، އެ މުއައްސަސާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައި، އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބައްޓަންކޮށްދިނުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކަށް އައްޔަންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ދިރާސާކޮށް، އެ ފަރާތްތަކާ އިންޓަވިއުކުރުމާއި، އެ މުއައްސަސާތަކުގައި ތިބި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން މަގާމުން ވަކިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން މަޖިލީހަށް ލަފާ އެރުވުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 154 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރުން ވަކިކުރުމަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުވާކަމުގައިވާނަމަ ފަނޑިޔާރުން މަގާމުން ވަކިކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރިޕޯޓުކޮށްދިނުމަކީ ހުށަހެޅުމަކީވެސް މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެކެވެ.

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުން:

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

އިލްޔާސް ލަބީބު

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު

މޫސާ ސިރާޖު

ފޭދޫ ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން

ޙަސަން ލަތީފް

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާ

މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ޝަފީޤް

ވެލިދޫ ދާއިރާ

އިބްރާހީމް ފުއާދު

ހުޅުމާލެ އުތުރު ދާއިރާ

ޙަސަން ޒަރީރު

މަޑިފުށި ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ނިޝާދު

ވަދޫ ދާއިރާ

އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް

ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާ

އިބްރާހީމް ރިޟާ

ދިއްގަރު ދާއިރާ

އަލީ ޙުސައިން

ކެންދޫ ދާއިރާ

ސަޢުދު ޙުސައިން

ވިލިނގިލި ދާއިރާ

ފިހުރިސްތު:

ސަފްހާ

1. ތައާރަފު 5

2. މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔަގޮތް 5

3. ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން 6

4. ކޮމިޓީން އިތުރަށް ހޯދާފައިވާ މައުލޫމާތު 10

5. ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުންތައް 11

6. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން 15

ޖަދުވަލު 1 16

1. ތަޢާރުފު

މި ރިޕޯޓަކީ، ކުރީގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލީ ވަހީދުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުނު ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކޮށްފައިވާ މައްސަލައިގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 4 މެންބަރުން ސޮއިކުރައްވައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި 15 ފެބުރުއަރީ 2021 ގައި ބޭއްވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 5 ވަނަ ޖަލްސާގައި މި ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވުމާ ގުޅިގެން، މި ކޮމިޓީން އެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓެވެ.

2. މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔަގޮތް

މި މައްސަލައަކީ، ޖިނާއީ އަނިޔާކުރުމާއި ބަދުއަޚްލާޤީ ޢަމަލުތަކުގެ ތުހުމަތުގައި 7 ދަޢުވާއެއް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވާ ކުރީގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލީ ވަހީދުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ބާޠިލުކޮށް، އޭނާ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރައިގެން ދިއުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ ގޮތުން، އެކަމުގެ ޕްރޮސީޖަރ ދޫކުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމި މައްސަލައިގައި، ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރަމުން ކޯޓުން ނިންމި އަޑުއެހުމުގައި ޖިނާއީ ކޭހުގެ މިނަ ސިޔާސަތު ދަޢުވާތަކާއި އުފުލާފައިވާ ފަރާތަށް ތަރައްޤީވުން ބޭރަށް ފުރައިގެން ދިއުމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އިޢުތިރާޟުކޮށްފައިވާނަމަ، މި މައްސަލައިގައި އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އަމަލުކޮށްފައިވާތޯއާއި މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާގޮތުގެ ތަފްސީލު ބައްލަވައިލެއްވުމަށްޓަކައި، މައްސަލައިގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތް ޕްރޮސިކިއުޝަން، ސަރވިސް ފުލުހުގެ ގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އަރިހުން ނިސްބަތްވާ ފިޔަވަޅުތަކާއި ކޮބައިކަން ސަޕޯޓިންގ ޑޮކިއުމަންޓްތައް، އެކަމުގެ މައްސަލަތައް ތަފްސީލުކޮށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް، ޖޫން އަދި ނިޒާމުގެ ގެނެސްދިނުމަށް ބަރުދާސްތަކާ ދޫކުރެއްވުން، އެ ބަދަލުތަކަށް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އެކި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މި މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހިމެނިވި 4 އަންހެން މެންބަރުންނެވެ؛ އެއީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ އާއި، ތުޅާދޫ

ޗެއާޕާސަން ކޮމިޓީ

ދާއިރާގެ ފުލުހުން ހިސާން ބުނަހިންގާއި، އައްޑޫސިޓީ ދާއިރާގެ ފުލުހުން ޓީމެއް އާދަމްއާއި ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ ފުލުހުން ޖިޔާން ވަޒީފާދުއްވެ.

މިގޮތުން، މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި މި ކޮމިޝަން ފޮނުއްވާ ގުޅިގެން، 15 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޝަނުގެ 4 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާނެގޮތާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރެއްވިއެވެ. އަދި އެއަށްފަހު، މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސާއި ބުނަހިން ސަރވިސާ ބައްދަލުކުރުމަށް ކޮމިޝަން ނިންމިއެވެ.

3. ކޮމިޝަން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

ކުރީގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލީ ވަހީދުގެ މައްޗަށް ކުރިމިނަލް ކޭސް ޝޭރުން ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު އާ ކޭސް ބާޠިލުކޮށްދިނުމާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން، 22 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޝަނުގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސާއި ބުނަހިން ސަރވިސާ ކޮމިޝަން ބައްދަލުކުރެއްވިއެވެ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އިތުރުން އެ ބައްދަލުވުމުގައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސާއި ތަރައްގީ މުޙައްމަދު ދިރިހުރި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އެ ބައްދަލުވުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލާ ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން ކުރެއްވި ސުވާލުތަކާ ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހިއްސާކުރެއްވި މަޢުލޫމާތުތަކުގެ އަލީގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކޮމިޝަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

- އަލީ ވަހީދު މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމްގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވިއިރު ޖިންސީ އަނިޔާކުރުމާއި ބޮޑުވެރިކަން އޮޅުވާލުމުގެ ތުހުމަތުތަކާއި، އެ މައްސަލައިގެ ތަހުގީގު ފުލުހުންގައި ނިންމައި 2020 ގައި ކުރިއަށް، އެ މައްސަލައިގައި 7 ތުހުމަތެއްގެ މައްޗަށް 18 ނޮވެމްބަރު 2020 ގައި ކުރިމިނަލް ކޭސް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަން؛
- އެ 7 ތުހުމަތު ކުރިމިނަލް ކޭސް ހުށަހެޅުއްވުމާއެކު، ޕްރޮސިކިއުޝަން ސަރވިސް ފުލުހުން އަލީ ވަހީދުގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރަކަށް އެދިފައިވާކަން؛

ޑެޕިއުޓީ ކޮމިޝަން

- އެގޮތުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ އެދުމުގެ މަތިން، 10 ޖުލައި 2020 ގައި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން އަލީ ވަހީދު ފުރުން މަނާކޮށް، އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް އެދިފައިވުން، 9 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގެ ހެނދުނު އަލީ ވަހީދު ފުރުން މަނާކޮށް އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރެދީފައިވާކަމާއި، އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން އެދުމުން، 5 ޖަނަވަރީ 2021 ގެ ހެނދުނު އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެއްވިފައިވާކަމާއި، އަދި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ދެވަނަ ފަހަރަށްވެސް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން އެދިފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން 19 ޖަނަވަރީ 2021 ގެ ހެނދުނު އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރައްވާފައިވާކަން؛
- އަދި، 19 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި އަލީ ވަހީދު ފުރުން މަނާކޮށް، ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން އެދުމުން، 19 ޖަނަވަރީ 2021 އިން ފެށިގެން 1 އަހަރުގެ މުއްދަތަކަށް އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރައްވާފައިވާކަން؛
- އަލީ ވަހީދުގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް އެދިފައިވަނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުދީފައިވާ ކަންކަން އޭނާގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާތީއާއި، އޭނާގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ތުހުމަތުތަކަކީ ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކެއްގެ ތުހުމަތުތަކެއްކަމާއި، ޝަރީޢަތުން ފިލައިގެން ދިއުމުގެ ޚަތަރެއް އޮތުމުންކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އަލްއުސްތާޛު ހުސައިން ޝަމީމް ވިދާޅުވެފައިވާކަން؛
- ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތްތަކަށް ރާއްޖެއިން ނުވަތަ ރާއްޖެއިން ބޭރުން ވިޔަސް ބޭސްފަރުވާ ލިބިދިނުމަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެއްވެސް އިޢުތިރާޟެއް ހުށަހަޅާނެކަމެއްނޫންކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް، މި މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޕާސްޕޯޓް ދޫކުރުމަށް އަބަދުވެސް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމާއި، ބޭސްފަރުވާއަށް ފުރުމަށް ޕާސްޕޯޓުގެ ބޭނުންވެގެން، ވަކި މުއްދަތަކަށް ކަނޑައަޅައިގެން އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓް ހަވާލުކުރުމަށް ދޫކުރެއްވުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދިފައިވާކަން؛
- އެހެންނަމަވެސް، ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމުގައި ކުރާ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ ކުރާ ތުހުމަތުތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާކުރާ، އަލީ ވަހީދު އެގޮތަށް ޕާސްޕޯޓް ހަވާލުކުރެވިގެންގައި ދެއްކުމަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަން؛

- މި މައްސަލައިގައި ޢަލީ ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދޫކޮށްފައިވަނީ އެކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިޢުތިރާޟުނުކުރުމުންކަން؛
- ޢަލީ ވަޙީދު ފުރަން މަނާކޮށް، އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުއްވި އަމުރު އެ ކޯޓުން ބާޠިލުކޮށްދެއްވުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދިގެން ނަޒަރުސާނީ ކުރުމަށް، އެ އަމުރު މިންވަރުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އުފެދިފައިވާ މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ފަރާތް ކުރުމުގައިވާ ޢަލީ ވަޙީދުކަން؛
- ފުރުން މަނާކޮށް، ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ނެރުއްވި ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކުރެއްވުމަށް އެދި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ޢަލީ ވަޙީދު އެދުމުން، އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ހުށަހެޅި ޤަޟިއްޔާގެ އަޑުއެހުމުގެ ބައްދަލުވުމެއް ޖެނުއަރީ 2021 ގައި ކަމާއި، އެ އަޑުއެހުމުގައި އެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރި ކޯޓުން އެދުމުން ކުރިމަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޢާއްމު ޚިދުމަތްތަކުގެ ޢާއްމު ޚިދުމަތްތަކުގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ފެނުނު ސިފައިން ކަމަށްވާކަމާއި، އެ ފުރުމުގައި މުދަލާއި ބަލާތަކެތި ޚާއްޞަކޮށް ތިބިކަމާ، އެ ބައްދަލު ކުރުމުން ކަރުދާހެއްކަން ކަސްޓަމްސް ދެކުނު ހުށަހެޅުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދެންނެވުމުން، އިންޑިޕެންޑެންޓް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މަސައްކަތް ކުރުމަށް އަޑުއަހައި މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވާކަން؛
- އިންޑިޕެންޑެންޓް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން މަސައްކަތް ކުރުމަށް ކުރިމަތިވެފައި، އެ ޖަލްސާތަކުގެ ކޯޓަށް ފޮނުވި އަޑުއެހުމުގެ ބައްދަލުވުމެއް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ބަރާބަރު ޢަމަލުކުރެވުނުކަމާއި، އެ އަޑުއެހުން ބައްދަލުވުމަށް 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ކަމާއި، އެ އަޑުއަހާ ހަމައެކަނި އެ ތަޙްޤީޤާތުގެ ފޮނުވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މަސައްކަތްކުރެވުނުކަމާއި، އެ ތަޙްޤީޤާތުގެ ރިޕޯޓް ފޮނުވިކަމާއި، އަންނަނިވިގޮތަށް 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި އެއް އަޑުއަހާފައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާކަން؛
- ޢަލީ ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކޮށްލުމަށް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ފަހުން ޖަލްސާތަކުގައި ތަޙުޤީޤުކުރެވިފައިވާކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި ޖިނާއީ އުސޫލުތަކާއި ގުޅޭ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަން؛
- އަދި، ޖިނާއީ އުސޫލުތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކެއް، މި މައްސަލައިގައި ޖިނާއީ ފަރާތުގެ ހިތްވަރުގައި ފުރިހަމަވާކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަން؛

ޑރ. ޙުސައިން ޝަރީފް

- ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައި ހުރި މީހަކު ބަންދުން ދޫކުރުމަށްބަލައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކަށް ފުރިހަމަވާ މީހަކު ހަމަޖެހޭނެކަމަށް ޒާމިނުވެއްޖެނަމަ، އެ މީހަކު ކަފާލާތުގެ ދަށުން ބަންދުން ދޫކުރެވިދާނެ ފަސޭހަކަން ޤާނޫނުގައި ބައްޔަންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް، ބަންދުގައި ހުރުމަކީ މީހަކު ގެއްލިގެން މީހަކު ޙަމިހުރެތުވާ އިސްތިސްނާއެއް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނަތީޖާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާކަން؛
- ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާއަކީ މި މައްސަލައިގެ މައުޟޫޢާ ގާތަކަށްވެސް ގުޅުންހުރި މާއްދާއެއް ނޫންކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާކަން؛
- މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތްކުރެވިފައިވާ ފަރާތް ޝަރީޢަތްކުރެވިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި މާއްދާތަކަށް ބަލާލާއިރު، ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލެއްގެ ތެރެއިން ޝަރީޢަތްކުރެވޭފަދަ ފަރާތެއް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހިފެހެއްޓުމުގެ ފުރުޞަތު ނުވާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ފާހަގަކުރައްވާފައިވާކަން؛
- މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތްކުރެވިފައިވާ ފަރާތުގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދި އެދިފައިނުވާކަން؛
- އަލީ ވަހީދުގެ ޕާސްޕޯޓް ދޫކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އެދެއްވުން ބާއްވައި، އަމުރު ނެރެފައިވަނީ 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ކަމާއި، އަލީ ވަހީދު ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރާފައިވަނީ 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް، އެފަރާތުގެ ޕާސްޕޯޓް ދޫކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރުގައި ލިޔެފައިވާ ތާރީޚަކީ 10 ފެބްރުއަރީ 2021 ކަން؛
- އަލީ ވަހީދު ފުރުން މަނާކަން، އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު ބާތިލުކޮށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ނެރެފައިވާ އަމުރު އެ ދުވަހު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ލިބިފައިނުވާކަން؛
- މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ބައެއް ލިޔުންތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ލިބިފައިވަނީ 11 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައިކަމާއި، އޭގެ ތެރޭގައި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރެފައިވާ އަމުރު ހިމެނޭކަމާއި، އެ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އެހެން ލިޔުންތައް އެއަށްފަހު ފޮނުވާފައި ލިބިފައިވާކަން؛

ކުރީގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލީ ވަޙީދުގެ މައްސަލަ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުނު ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު ބާޠިލުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓް

- އަލީ ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އަމުރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާކަން؛
- އަލީ ވަޙީދުގެ މައްސަލަ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ކުރިއަށްވާ 7 ދުވަހު އެ ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ބުނެދިން ސަމާލު ވިދާޅުވެފައިވާކަން؛
- މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ބެއްލެވި ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅާފައިއޮތް އުސޫލުތަކާއި ބާރުން އަމަލުކުރައްވާފައިވާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ތުހުމަތުކުރައްވާތީ، އެ މައްސަލަ ބައްލަވައިދެއްވުމަށް އެދި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ބުނެދިން ސަމާލު ވިދާޅުވެފައިވާކަން.

4. ކޮމިޓީން އިތުރަށް ހޯދާފައިވާ މަޢުލޫމާތު

މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން، 22 ޑިސެމްބަރު 2021 ގައި ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން ބުނެދިން ސަމާލު ހިއްސާކުރައްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތުގެ އިތުރުން، މި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އިތުރު މަޢުލޫމާތު ލިބުމުން ސާފުކުރުމަށް 3 ޖަނަވަރީ 2021 ގައި ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ 11 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީގެ ފުލްބެންޗުން ނިންމިއެވެ. އެގޮތުން، ކޮމިޓީން މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްދިނުމަށް އެދި ދަންނަވާފައިވާ އިދާރާތަކުން ކޮމިޓީން އެދިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރައްވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރަމެވެ؛

4.1. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-PGB/57/2021/10 ސިޓީ (28 ޑިސެމްބަރު 2021)؛

4.2. މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަންގެ ނަންބަރު 94-L/57/2021/3 ސިޓީ (07 ޖަނަވަރީ 2021)؛ އަދި

4.3. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-PGB/57/2021/12 ސިޓީ (08 ޖަނަވަރީ 2021).

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުންނާއި މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަނުން ކޮމިޓީއާ ހިއްސާކުރައްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތުން ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

- އަލީ ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރައްވުމުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން 9 ނޮވެމްބަރ 2021. ގައި ކުރިމިނަލް ކޯޓުގައި ބޭއްވި އަޑުއެހުމުގައި، އެކޯޓުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރައްވާފައިވަނީ 4 މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށްކަމަށް އެ މައްސަލަ ބެއްލެވި ފަނޑިޔާރު ވިދާޅުވިކަމުގައި ވިޔަސް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ އަމުރު ލިބުނުއިރު އެ އަމުރުގައި ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރާ މުއްދަތެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަން؛
- ޓާރކިޝް އެއަރލައިންސްއިން އަލީ ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކޮށްފައިވަނީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރިމިނަލް ޗާޖުން ފުރުން މަނާކޮށް، ނެރުއްވި ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ބާޠިލްކޮށް 9 ނޮވެމްބަރ 2021 ގައި ނެރުއްވި ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ އަމުރު އާ އިމިގްރޭޝަނަށް ގަވަރމަންޓް އީ ފޯމް ޑޮކިއުމަންޓް ސިސްޓަމް (ޕިސްކަސް) ގެ ތެރެއަށް 9 ނޮވެމްބަރ 2021 ގެ 19:53 ގައި ކުރިމިނަލް ކޯޓުން ފޮނުވުމުންކަން؛
- އަލީ ވަޙީދު ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރާފައިވަނީ 9 ނޮވެމްބަރ 2021 ގެ 23:07 ގައި ޓަރކިޝް އެއަރލައިންސްގެ ނަންބަރު TK731 ފްލައިޓުން އިސްތަންބޫލަށްކަމަށް ޓާރކިޝް އެއަރލައިންސްއިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް މައުލޫމާތު ދީފައިވާކަން؛
- އަލީ ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކުރުމަށް ކުރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުނު އަމުރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 198 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް، އެ އަމުރުގެ އިސްތިއުނާފު ބަލައިނުގަތުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-CR/INDIV/2021/6 (28 ނޮވެމްބަރ 2021) "ރަޖިސްޓްރަރުގެ ނިންމުން" އިން ނިންމާފައިވާކަމާއި، އެ ނިންމުން އަލުން ބައްލަވައިދެއްވުން އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުގެ މަޖިލީހަށް 2 މާރޗް 2021 ގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާކަން.

5. ކޮމިޓީގެ ހޯދުންތައް

މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ކޮމިޓީގެ ހޯދުންތައް ހުށަހެޅުމުގައި ބަލާފައިވަނީ، މި މައްސަލައަކީ ބަންދުގައި ނޫން، ނަމަވެސް ދައުލަތާ އެދިފައިވާ، އަދި ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދުތަކުގެ ހާލަތެއް. އަދި ހަމަ އެފަދައިން، ބަންދުގައި ނޫން،

ނަމަވެސް ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤެއް ފުރިހަމަވުމުގެ ސަބަބުން ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަކީ ފަރުދެއްގެ ޙައްޤުތަކުގެ ބާރުގަދަކަމެވެ. އެއާ ޚިލާފަށް، ކުރީގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކެއް ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުމަށް ހުއްދަދިނުމުގެ ބާރަކީ މި ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމްކުރުމަށް ހުކުމްކުރުމުގައި ބަލާފައިވާނެކަމެވެ.

ކޯޓުގައި ދައުވާ އުފުލާފައިވިނަމަވެސް، ނުވަތަ އުފުލުމުގެ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި ވީނަމަވެސް، އެ މީހަކާ ހުރި ބަންދުގައި ނުހުންނަކަމުގައިވިޔަސް، ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ހަމަޔަކަށް، އުފުލާ ތަޙްޤީޤަކަށް ބޭނުން ނުވަތަ ތަޙްޤީޤުގެ އެއް ބަރުން އަނެއް ބަރަށް، ދަޢުވާކުރުމުގެ ޙައްޤު މިނިވަންކަމާ ބެހޭތީއެވެ. އަދި، އުފުލަ ޝަރީޢަތް ނުފެށި، ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓި، ނުވަތަ ތަޙްޤީޤު ނިމެންދެން، އުފުލާ ދަޢުވާގެ ހުކުމް ކުރަމުންދާ ދަޢުވާތަކުގެ ބަދަލުން އިތުރު ދަޢުވާކުރާ ކަމުގައިވާނަމަ ދުވަހެއްގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭނެއެވެ. މި ބަދަލު ހުރިހާ ކަމެއްގައި ދިވެހި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މައްސަލަތަކުގައި އަދި/ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ބަލައިގެން ހުށަހެޅިދާނެ ކަންތައްތަކާއި ޝަރީޢަތް ފެށުން ކަންތައްތަކާއި ތަޙްޤީޤަށް ހުށަހަޅާ ކަންތައްތަކުގައި އެކަށީގެންވެއެވެ. އަދި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ކޯޓުން ބަލާބެލުމަކަށްވުރެ، ސަބަބުތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކުރެވެ.

އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅޭ ޙައްޤުތަކާއި، ޝަރީޢަތަށް ނުވަތަ ތަޙްޤީޤަށް ފިޔަވައި، ނުވަތަ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަކީ ޕާސްޕޯޓުން ދަތުރުކުރުމުގެ ބާރުތަކުގައި އިތުރުން އެޅޭ ޙައްޤުތަކުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް އަންނަނިވި ހުކުރެވުމުގައި ހުކުމްކުރެވެ.

ނުކުތާ 1: ޝަރީޢަތުގެ އަޅުއްވަންޖެހޭ ތަރުތީބު ކުރިއަށް ގެންގޮސް ކަނޑައަޅުއްވައި، ދަސްތޫރީ ފަރާތް އެ ދަތުރުކުރާ ކުރިން ހުރި ދުވަސްތަކުގައި ފުރުން ބަންދުކުރެއްވުން؛ އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް ނުވަތަ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދަތުރުކުރުމުގެ ޙައްޤު، ދަސްތޫރީ ފަރާތް ދަތުރުކުރުމުގެ ޙައްޤުތަކާއި ޝަރީޢަތުގެ އަޅުއްވައި ނިންމަ އިނގޭތޯ އެދި ދަތުރު އިންތިޒާމުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ބަންދުކުރެއްވުން، ޝަރީޢަތުގެ އަޅުއްވަންޖެހޭ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ކޯޓުގެ ނިޔާމު ފުރިހަމަކުރުން؛

ނުކުތާ 2: ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށްފަހު، ކޯޓުގެ ބުރަވެރިކުރާ ނުވަތަ ދަސްތޫރީ ފަރާތުގެ ބަދަލުތައް ހިފަހައްޓާ މައްސަލަތަކުގެ ތަރުތީބު އަމަލުކުރާއި ތަރުތީބު އިދާރާތަކުން އަމަލުކުރުމުގައި ބާރުއެޅުއްވުމަށާއި، ނުވަތަ ކޯޓުން

ޗީފް ޖަސްޓިސް

މައްސަލަތައް ނިންމުން އަވަސްކޮށްދެވުން، ކުށް ސާބިތުނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ޕާސްޕޯޓް އަތަށް ދިނުމާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގެ ޙައްޤަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ހުރަސް ނާޅުން؛

ހުށަހެޅުން 3: ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ދައުވާއެއް އުފުލިފައިވާ ފަރާތްތައްނަމަވެސް، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤެއް ހިނގަމުންދާ މީހުންނަމަވެސް، އެމީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓާ ބަހައްޓައި، ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދަތުރުކުރުމަށް ހުއްދަދޭންޖެހިއްޖެ ބަހައްޓާފައިވާ ޕާސްޕޯޓުގެ ބަދަލުގައި ދަތުރުކުރުމުގެ ވަގުތީ ލިޔުމެއް (ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓެއް) ދީގެން ފުރުމަށް ދަތުރުކުރުމަށް ހުއްދަ ނެރެވޭނެގޮތަށް އުޞޫލު ބަދަލުކުރުން؛

ހުށަހެޅުން 4: ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ދައުވާއެއް އުފުލިފައިވާ ފަރާތްތައްނަމަވެސް، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤެއް ހިނގަމުންދާ މީހުންނަމަވެސް، އެމީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓާ ބަހައްޓައި، ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދަތުރުކުރުމަށް ހުއްދަދޭންޖެހިއްޖެ ސަބަބުގެ ދިމާއަށް، މައްސަލައިގެ ބާވަތާއި އަދި މައްސަލައިގެ ފަރާތެއްގެ ވަރުގަދަކަމާ އެންމެހައި ކަންކަން އެންމެ ފުރިހަމައަށް ރިޢާޔަތްކުރުން؛ މިގޮތުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ހިމެނެން:

- ދިވެހިރާއްޖެ ނޫން ގައުމެއްގައި ފަރާތެއްގެ ދިރިއުޅުމާ ގުޅޭ ތަނަވަސްކަމާއި ވަސީލަތްތަކާއި ފުންވަރު އެފަރާތަކަށް ލިބިފައި ހުރި މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކުރުން، އެފަރާތް ފިލުމަށް އެ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުން ނުހިފާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން އެފަރާތުގެ ޒާމިނެއް ކަށަވަރުކުރުން؛
- ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުމަށް ކޯޓުން ހުއްދަދެވޭއިރު، ދައުވާލިބޭ ފަރާތް ފުރުމަށް ހުއްދަދިނުމާއި ބެހޭ ހުކުމާ ކުރިމަތިލަން ގާބިލުކަން، ފުރުމަށް ހުއްދަދިނުމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ކަމެއް ސާބިތުކުރާނެގޮތަކަށް، އަދި ސަރުކާރުން ޒިންމާވާނެގޮތަކަށް ޔަޤީންކަން ހޯދުމާއި އެކަން ކަށަވަރު ކުރުން؛
- ދިވެހިރާއްޖެއާއި މުޢާހަދާ ވެފައިވާ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނުގެ ނުވަތަ އިންސާނީ ޙައްޤުތަކުގެ އިޢުލާނުގެ ސަބަބުން، ދާއިރާގެ އަދާލަތު، އެ ޙައްޤުތަކަށް ހުރަސް ނާޅާ ދައުލަތުގެ ނުވަތަ އިދާރީ ގޮތުން ބިނާކުރެވުނު މާއްދާ ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ގާނޫނީ ބާރު ކުށެއް ކުރިން، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށްތަކުގެ ދައުވާއެއް

13

ޑޮކިއުމަންޓް ކޯޑް

އުފުލިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް، ނުވަތަ އެފަދަ ކާނޫނުގެ ތަޙްޤީޤެއް ހިނގަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް ފުރަތަމައިގެން ދިއުމުގެ ހުއްދަ ނުދިނުން؛

- ދިވެހި ޖުޑީޝަލް މިސާލަށް ހުރި ގޮތަށް ޤައުމުތަކުގަ، އެހެނިހެން ވިޔަފާރި އެކަށީގެންވާ ގޮތުން ބޮޑުކުރުގެ ގޮތުން، ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތުތަކެއްގައި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސަށް، އިދާރާ ނުވަތަ އިދާރާ ބަލަހައްޓާ ގޮސް ހުރި މީހާ، ގަވާއިދުން ރިޕޯޓުކުރުމުން ގެންދިއުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން؛
- ރައްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުމަށްފަހު، މުއްދަތު އިތުރުކުރަންޖެހޭ ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންވާނަމަ އެކަމަށް އެދި ދުރާލާ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން؛ އަދި ކޯޓުން އެކަމަށް ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި އެފަރާތަށް އެންގުން؛
- ކޯޓުތަކުން ދިމާވާ އިމަރޖެންސީ ބޭރު ހާލަތްތަކަށް ހާލަތަކާ ގެނެސް، ކޯޓުއަމުރު ތަޙްޤީޤު ބޭރުން ފުރުން ޖެހިއްޖެ މީހަކަށް، އެ ހާލަތު ވަޒަންކޮށް، ކޯޓުއިން ބޭރުން ފުރުމަށް ހުއްދަދެވޭނެގޮތް މި ޤަވާޢިދުތަކުގައިވާ އެންމެހައި ކަންކަމުން ކޯޓުން އަމުރުތަކުން ހާލަތްތަކުގައި އެގޮތަށް އަމުރުކުރުމުގެ ނަމަވެސް، އަމުރުކުރުމުގެ ހުރި އެންމެހައި ކޯޓުތަކުން އަމުރުކުރުން؛

ހުށަހެޅުން 5: އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހައި ހުށަހެޅުންތަކަށް ފަހިވާނޭގޮތަށް ޤާނޫނުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައްވާނަމަ، އެ އިސްލާހުތައް ފާސްކުރުމުގައި، މި އެންމެ އަވަހަކަށް އެ އިސްލާހުތައް އެކުލަވާލުމުގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމުގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްއަށް ދަންނަވަމެވެ.

ކުރުގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަދި ވަޒީރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރިމަތިލާ ކޮޅުން ފުރުޞަތުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ އަދާކުރާ ބެހެއްޓިފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމުމުގެ ރިޕޯޓް

6. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން

މި މައްސަލައިގައި މިހާތަނަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މައިގަނޑު ކަންބޮޑުވުމަކީ ކުރިމިނަކަށް ކޮޅުން އަދި ވަޒީރު ފުރުޞަތު ހުރުމަށް ދީ، އަންނަގެ ޕްރޮސީޖަރ ދުރުކުރި ދުރުކުރުންކަމަށް ވާއިރު، އެކަމާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލަ ބެލެހެއްޓުމަށް ފަރާތްތަކުގެ ސަރުކާރު މައްސަލައާއި އޮތް ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދުރުވަޑައިގަންނަވާތީ، އެ މައްސަލަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މިހާރު ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާއިރު، އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ގޮތުގެ ކޮޅު އަމުދު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން މިހާރު ތަހުގީގުކުރަމުން ގެންދާކަމަށް، މި ކޮމިޓީން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިތުރަށް ކުރަންޖެހޭ އަންނަން ކަމަކީ އެ މުއައްސަސާތަކުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަކުރުމަށް، ކޮމިޓީގެ އިޚްތިޔާރުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުއައްސަސާތައް ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަކަށް ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވެއެވެ.

ވީމާ، މި މައްސަލަ މި ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދީފައި މަޖިލީހުން ފާސްވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގެމަތިން މި މައްސަލަ ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަމެވެ.

މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވި ގޮތް ކޮމިޓީގެ ޔައުމިއްޔާ މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު-1" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

23 މާރިޗު 2021

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ
ކޮމިޓީގެ ރައީސް

ޖަދުވަލު 1

ކުރީގެ މިނިސްޓަރ އޮފް ޓޫރިޒަމް އަލީ ވަޙީދުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުނު ފުރުން މަނާކުރުމުގެ އަމުރު ބާތިލުކޮށްދީފައިވާ މައްސަލައިގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 4 މެމްބަރުން ސޮއިކުރައްވައިގެން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖުޑީޝިއަރީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުން ޙާޟިރުވި ގޮތުގެ ތަފްސީލް

ކަރަންޓީނުގައި	O	އެހެން ކޮމިޓީއެއްގައި	SC	ވަޑައިނުގަންނަވާ ބައްދަލުވުން	-	ވަޑައިގެންނެވި ބައްދަލުވުން	✓

ތާރީޚް	ބައްދަލުވުން	ހޭދަވި ވަގުތު	މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ	ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖް	ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފް	ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙަންމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަފީޤު	ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޢިއްޒު	ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު	މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު	ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަހީމް ޢަބްދުލްޙަކީމް	ގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް	ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ޙުސައިން	ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢޫދު ޙުސައިން
23.3.2021	17	0:29	✓	✓	SC	SC	✓	✓	✓	O	SC	✓	✓
03.03.2021	11	0:29	✓	✓	SC	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓
22.2.2021	7	1:22	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ޖުމްލަ	03	2:20	3	3	1	2	3	3	3	1	2	3	3

ޗެއަރޕަރސަން ކޮމިޓީ